

BARNAHUS
MAANVAARJELIMMIE-GÄETIE
JÄMTLANDS LÄN

Verksamhetsberättelse 2022

Carina Vaksdal & Marianne Holmgren
SAMORDNARE BARNAHUS JÄMTLANDS LÄN

Innehållsförteckning

Inledning	2
Viktiga händelser under 2022	3 - 4
Samordnare	3
Ny lagstiftning	3
Nytt inom polisen	3
Utvärdering av Barnahus	3
Filial i Strömsund	3
Nationell strategi.....	3
Rutiner och riktlinjer	3
Sociala medier	4
Aktiviteter	4 – 6
Arbetet i arbetsgrupp, strygrupp och SVOM	4
Teknikens viktiga roll.....	4
Samverkansformer under året	4 - 5
Besök i länet	5
Konsulterande funktion	6
Barnahus kärnverksamhet	6 – 10
Samråd	6
Parternas närvaro vid samråd	7
Fördelning av samrådsärenden	7
Beslut om barnförhör vid samråd	7
Fördelning av misstänkta brottskategorier	8
Barnens relation till misstänkt	8
Barnförhör	8 – 9
Den som följer barnet	9
Förhörstider	9
Förhörets längd	10
Förhör som föregåtts av samråd	10
Resultat av undersökningar, stöd och utredningar	11
Undersökningar, BUM/ Kvinnokliniken	11
Stöd och behandling, BUP.....	11
Juridiska utredningar.....	11
Sociala utredningar	11
Budgetuppföljning	12
Resultat och analys	13 - 14

Inledning

Barnahus Jämtlands län bygger på en överenskommelse mellan Region Jämtland Härjedalen, Polismyndigheten Region Nord/ PO Jämtland, Åklagarmyndigheten/ Åklagarkammaren i Östersund och samtliga åtta kommuner i Jämtlands län.

Överenskommelsen utgår ifrån ett samverkansavtal för Barnahus, där verksamhetsmål, målgrupp och respektive myndighets ansvar beskrivs och regleras. Arbetet följs upp regelbundet av en arbetsgrupp, en styrgrupp, och den politiska ledningsgruppen SVOM (Sociala vård- och omsorgsgruppen).

Syftet med Barnahus är,

- att erbjuda barn som misstänks vara utsatta för vålds- och sexualbrott ett omhändertagande och stöd som är anpassat till barnets behov.
- att höja kvaliteten på de sociala och medicinska utredningarna samt på brottsutredningarna. En kvalitetshöjning ska bidra till att utredningarna samordnas till att gå "hand i hand" och bidra till att fler brott mot barn/ ungdomar lagförs.

Två samordnare med erfarenhet från socialtjänst respektive polismyndighet, arbetar på Barnahus.

Verksamheten startade upp i februari 2020.

Varje år ska samordnare redovisa en verksamhetsberättelse. Syftet är att beskriva hur samverkan fungerar mellan parterna kring de barn som kommer till Barnahus. Ett annat syfte är att visa på vad som behöver utvecklas i verksamheten.

Viktiga händelser under 2022

Samordnare

Numera finns det två samordnare på Barnahus. Carina Vaksdal med erfarenhet från Socialtjänsten, har funnits med som samordnare sedan starten 2020. I maj månad 2022 tillträdde Marianne Holmgren sin tjänst som samordnare från polisen.

Ny lagstiftning

Den 1 juli 2021 infördes en ny lagstiftning "Barnfridsbrott", som innebär att det är straffbart att låta barn bevittna vålds- och sexualbrott mellan närstående. Under 2022 har man uppmärksammat nationellt, hos myndigheten Barnafriad, att tolkningen i lagstiftningen görs olika i olika delar av landet. Barnahus Jämtlands län kommer att hålla sig uppdaterad i frågan. Vi kan konstatera att misstanke om barnfridsbrott har blivit en vanligt förekommande brottstyp i vårt län och kommer sannolikt att öka.

Den 1 juli 2022 infördes ett särskilt brott för hedersförtryck i Brottsbalken. Brottet innebär en strängare straffskala för den som upprepat begår vissa brottsliga gärningar med hedersmotiv mot en person.

Under 2022 har det även skett en del straffskärpningar och ändringar i sexualbrottslagen, som innebär skärpt syn på våldtäkt och andra sexuella kränkningar. Lagstiftningen skärper synen på barns utsatthet, till exempel genom ett nytt brott "Sexuellt ofredande mot barn".

Nytt inom polisen

En nyhet inom polisen i Region Nord, är att man har infört en särskild utredningsgrupp som ska samordna och utreda internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn (ISÖB).

Utvärdering av Barnahus

Under senhösten 2022 påbörjades en utvärdering av Barnahus Jämtlands län. Uppdraget utförs av företaget KLYO. Resultatet kommer att redovisas under första halvåret 2023. Resultatet av utvärderingen kommer att vara en viktig del i det fortsatta utvecklingsarbetet av Barnahus Jämtlands län.

Filial i Strömsund

Utifrån ett barnperspektiv kan det med glädje meddelas att Barnahus nu snart har en fullt utrustad filial i Strömsund. Arbetet med att inreda och iordningsställa en lokal i Strömsunds polishus har skett under hösten 2022.

Nationell strategi

En viktig utveckling under 2022 har varit att följa regeringens kommittédirektiv 2021:29 samt tilläggsdirektiv 2022:17. Enligt direktiven ska ett förslag tas fram till en samlad nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Förslaget beräknas presenteras under våren 2023.

Rutiner och riktlinjer

Dokumentet "Rutiner och riktlinjer för Barnahus Jämtlands län" som samordnare tillsammans med arbetsgruppen utarbetat under 2022, kommer att redovisas för styrgruppen under de första halvåret 2023. Syftet med dokumentet är att det ska fungera som stöd för samverkansparterna, med beskrivning av var och ens rutiner och ansvarsområde. Dokumentet ses över och revideras vid behov.

Sociala medier

Besöken till hemsidan har stadigt ökat sedan starten i november 2020. Hemsidans webbanalys visar att det under perioden september - december 2022 var ett snitt på cirka 250 besök per månad. Flest besök hade de sidor som vänder sig till föräldrar och vuxna och som beskriver vad barnmisshandel och sexuella övergrepp är.

Hemsidan bedöms inte bara vara en viktig del i att upplysa om barns utsatthet utan även att förmedla kontaktuppgifter till vart man kan vända sig för att få stöd och hjälp. En annan viktig del (med hemsidan) är att nå ut med hur myndigheter samverkar för att möta de barn som är utsatta.

Barnahus finns också på Facebook och på Instagram.

Aktiviteter

Arbetet i arbetsgrupp, styrgrupp och SVOM

Under år 2022 har arbetsgruppen för Barnahus sammankallats till möten vid åtta olika tillfällen. Deltagandet från de olika parterna har varierat och har då antingen skett digitalt eller på plats på Barnahus. Inför verksamhetsåret 2023 har det tagits beslut i arbetsgruppen om att minska antalet träffar till sex tillfällen. Nytt för 2022 är att Kvinnokliniken har en representant med i arbetsgruppen.

Samordnare har deltagit på fyra möten med styrgruppen och på ett möte med SVOM.

Teknikens viktiga roll

Samordnare har deltagit i ett stort antal digitala möten av olika slag. Detta dels i form av nationella och regionala nätverksträffar, dels i utbildningar/ webinarier och informationsträffar.

Under hösten har vi även fått teknik som möjliggör att vi kan hålla säkra möten genom "Secure meeting". Denna funktion har främst använts vid samråd, då socialsekreterare som inte kunnat närvara på plats har deltagit med ljud och bild i stället för som tidigare, via en högtalartelefon. Detta har medfört en klar kvalitetsförbättring och en helt annan upplevelse av deltagandet vid samrådet.

Samverkansformer under året

Samordnare för Barnahus har under verksamhetsåret 2022 deltagit i och medverkat vid flertalet olika aktiviteter.

Samordnare har under året informerat om barnahusverksamheten i följande forum:

- Länets IFO-chefer, den 14 januari och 29 april
- ST-läkare hos BUP, den 8 februari
- Sjuksköterskeelever, den 16 februari
- Akutteamet BUP, den 2 mars
- Förskolenätverket, den 8 april
- Vård- och omsorgsförvaltningen Östersunds kommun, den 3 maj
- Samverkansträff med polisens barnutredare och FU-ledare, den 4 maj
- Barnahus JL representerade hela Region Nord vid ett dialogmöte med regeringens utredare gällande kommittédirektiv 2021:29, den 9 maj
- Planeringsdag för samordnare Barnahus JL, den 16 maj och en halv dag den 6 december
- Personal hos öppenvården Björkebo, Östersunds kommun, den 1 juni
- SVOM, den 3 juni
- Trappannätverket, den 3 juni
- Socialtjänsterna i länet, träff via Teams den 8 juni
- Samverkansträff med Åklagarkammaren Östersund, den 8 juni
- Social- och arbetsmarknadsnämnden (SAF) Östersunds kommun, den 21 juni
- Dialogmöte kring "SEXIT" med barn- och utbildningssamordnare i Region JH, Helena Danielsson, den 30 augusti.

- Samverkansträff med ledningsgruppen för Barn- och ungdomspsykiatri (BUP), den 12 september
- Informationsträff för förskole pedagoger i Östersunds kommun, 30 september
- Öppet Hus tillsammans med Centrum mot våld och Familjelotsen, den 30 september
- Träffar med socialtjänsterna och lokalpolis i länet;
Strömsund den 3 oktober, Krokom den 4 oktober, Berg den 25 oktober, Bräcke den 11 november, Härjedalen den 28 november, Ragunda den 5 december, Östersund den 6 december och Åre den 12 december.
- Läkare från kvinnokliniken, den 12 oktober
- SamReKo, den 18 november
- Två samverkansmöten med regionkoordinatorer i Region Nord, (mot prostitution och människohandel) och övriga Barnahus i Region Nord, ett möte den 2 maj och ett den 20 december.

Samordnare har deltagit vid följande utbildningar och webinarier:

- Stiftelsen Allmänna Barnhuset, olika webinarier med innehåll om barns utsatthet, stöd och hjälp för anhöriga, barns rätt till information med mera.
- Barnafrid, webinarier av olika innehåll, bland annat gällande förändringar i lagstiftningen.
- Barnafrid, digital nätverksträff för Barnahussamordnare i Sverige, den 6 april.
- Barnahus JL arrangerade föreläsning den 28 april, av docent i psykologi Sara Landström, för socialtjänster angående utredande samtal med förskolebarn.
- Barnafrid, nationell nätverksträff i Linköping för Barnahus och barnskyddsteam, den 15 – 17 oktober.

Besök i länet

Samordnare har under hösten besökt socialtjänst och lokalpolis i länet. I samband med dessa besök har samordnare informerat om barnahusverksamheten. Viktiga diskussioner om samverkansformer, främst kring det som rör samråd och barnförhör har avhandlats.

En annan viktig del i verksamheten är frågan hur socialtjänsten kan möta barns och föräldrars behov av stöd och insatser? Sammanfattningsvis syns ett fortsatt behov av att prata om och diskutera formerna för modellen "Det fjärde rummet" där både socialtjänst och BUP har ett ansvar och en viktig funktion att fylla.

Källa: Stiftelsen Allmänna Barnhuset. Det fjärde rummet - En modell för stöd och behandling för barn som utsatts för våld och övergrepp.

Den samlade upplevelsen är att samordnares besök hos socialtjänst och lokalpolis är att det har varit viktigt att informera om barnahusverksamheten och att skapa förståelse för de olika förutsättningar som finns ute i länet.

Samordnare har även haft värdefulla träffar med övriga samverkansparter, som polis, åklagare och BUP, där fokus har varit på att förbättra och utveckla samverkansformer.

Konsulterande funktion

Samordnare har tagit emot och haft en ökad mängd konsulterande samtal. Det rör sig om uppskattningsvis två – fem sådana samtal per vecka och då främst från personal hos samverkande parter inom socialtjänsten, skola/ elevhälsa och BUP. Det har också förekommit rådgivande samtal där föräldrar har ringt för att få stöd i olika frågor.

Barnahus kärnverksamhet

Samråd och barnförhör utgör kärnverksamheten för Barnahus. Ett av syftena med samråden är att kunna bedöma om det ska hållas förhör med barnet och i så fall boka in tidpunkt för förhöret, men även att planera för hur man kan bemöta barnet på bästa sätt utifrån dess personliga förutsättningar och behov. Vid samråden klargörs vilka som ska närvara vid barnförhöret utifrån sitt ansvarsområde.

Något som lyfts från samverkande parter och som skapar svårigheter i deras fortsatta arbete, är det inte är möjligt att boka in tidpunkt för barnförhör vid samråden. Det innebär att syftet med Barnahus till viss del går förlorat när man inte kan utforma en gemensam planering för att kunna ge barnet ett så gott omhändertagande som möjligt.

Samråd

Samråd där alla samverkande parter deltar hålls i regel på en fast samrådstid varje vecka, torsdagar kl. 13.15 – 16.00. Statistiken visar att det under året har genomförts 48 samråd. Totalt har 190 polisanmälningar/ärenden hanterats, innehållande 258 barn. Av dessa har två anmälningar varit akuta, ett har varit konsulterande och två har varit uppföljande ärenden. Den totala tidsåtgången för dessa 48 samråd var cirka 64 timmar.

De polisanmälningar/ ärenden som tagits upp vid samråd har uteslutande tillhört polisens arbetsgrupp "Brott i Nära Relation" (BINR). I Barnahus målgrupp ingår barn upp till 18 år. Samordnare bedömer och har påtalat för polisen, att det troligen finns ärenden som hör till målgruppen men som aldrig hanteras vid samråden.

2022	ANTAL ÄRENDEN	ANTAL BARN	ANTAL PLANERADE SAMRÅD	ANTAL KONSULTERANDE ÄRENDEN	ANTAL AKUTA ÄRENDEN	ANTAL UPPFÖLJANDE ÄRENDEN
Januari	16	23	4			
Februari	9	9	3	1		1
Mars	19	30	5			1
April	10	13	5		1	
Maj	17	22	4		1	
Juni	13	14	5			
Juli	19	33	4			
Augusti	8	8	2			
September	35	42	5			
Oktober	19	30	4			
November	9	10	3			
December	16	24	4			
Antal	190	258	48	1	2	2

Figur 1: Tabellen visar hur de 190 polisanmälningarna/ ärendena har fördelat sig under året.

Parternas närvaro vid samråd

NÄRVARO VID ÅRETS 48 SAMRÅD	ANTAL SAMRÅD
Åklagare	46
Polis	48
Samordnare	48
*BUP	40
*BUM	35

Figur 2: Tabellen visar antalet samråd som respektive samverkanspart har deltagit i.

* BUP är förkortningen för Barn- och ungdomspsykiatri

*BUM är förkortningen för Barn- och ungdomsmedicin.

Fördelning av samrådsärenden

NÄRVARO VID ÅRETS 48 SAMRÅD	ANTAL SAMRÅD	ANTAL ANMÄLNINGAR/ ÄRENDEN	ANTAL BARN
Berg	11	14	19
Bräcke	6	7	12
Härjedalen	6	9	13
Krokom	27	42	50
Ragunda	5	5	8
Strömsund	8	16	20
Åre	7	8	12
Östersund	39	84	117
Annan kommun	4	5	7
ANTAL		190	258

Figur 3: Tabellen visar hur länets socialtjänster utifrån kommuntillhörighet, har varit representerade vid de 48 samråd som genomförts under året. Tabellen visar också hur de 190 polisanmälningarna/ ärendena och antal barn har varit fördelade per kommun.

Beslut om barnförhör vid samråd

BESLUT OM BARNFÖRHÖR	ANTAL
Planerat (ej tidsbestämt)	137
Avvakta	73
Nej, inget förhör	48
ANTAL BARN	258

Figur 4: Vid samråden fattar åklagare beslut om det ska hållas barnförhör i respektive ärende. Av de 258 barn som varit aktuella vid samråden, har det där fattats beslut om att hålla förhör med 137 barn, att avvakta förhör med 73 barn och att 48 barn inte ska höras. Dessa beslut kan förstås ha ändrats i ett senare skede av utredningen.

Fördelning av misstänkta brottkategorier

MISSTÄNKTT BROTT	FLICKOR 0–6 ÅR	FLICKOR 7–14 ÅR	FLICKOR 15–17 ÅR	POJKAR 0–6 ÅR	POJKAR 7–14 ÅR	POJKAR 15–17 ÅR	ANTAL MISSTÄNKTA BROTT
Våldsbrott	15	25	5	15	25	1	86
Sexuella övergrepp	7	26	15	1	1	1	51
Annat brott*	4	34	9	1	7	4	59
HRVF	1	3			1		5
Barnfridsbrott	14	26	3	20	12	1	76
ANTAL	41	114	32	37	46	6	277

Figur 5: Tabellen visar hur de 190 polisanmälningar/ ärendena har varit fördelade utifrån brottstyp och hur fördelningen av brottsutsatta pojkar och flickor i olika åldersgrupper har varit.

Bakom brottskategorin *Annat brott, finns bland annat misstänkta brott som, grov fridskränkning, försök till utnyttjande av barn för sexuell posering, kontakt för att träffa barn i sexuellt syfte, utnyttjande av barn för sexuell handling, utnyttjande av barn för sexuell posering, kränkande fotografering, sexuellt ofredande, ofredande, olaga hot, olaga integritetsintrång (inklusive grovt).

Barnens relation till misstänkt

BARNETS RELATION TILL MISSTÄNKTT	ANTAL MISSTÄNKTA
Pappa	112
Mamma	61
Styvpappa	25
Styvmamma	3
Syskon	5
Släkting	5
Annan/Okänd	72
ANTAL	283

Figur 6: Bland de 258 barn som finns med i de 190 polisanmälningarna har det förts upp 283 misstänkta personer. Detta innebär att ett barn kan vara utsatt av fler än en person. Statistiken för 2022 visar också att barnets relation till misstänkt person, till största del är någon som barnet har en nära relation till.

Barnförhör

TYP AV FÖRHÖR	JAN	FEB	MARS	APRIL	MAJ	JUNI	JULI	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	ANTAL
Målsägande	7	14	11	11	13	16	12	9	12	11	19	12	147
Misstänkt /LuL31§		1			1		1		1				4
Vittne	1	3	1	2	3	2	1	1			3	3	20
ANTAL	8	18	12	13	17	18	14	10	13	11	22	15	171

Figur 7: Under året har det hållits 171 förhör i Barnhus lokaler. De flesta av dessa har varit med barn som misstänks ha varit utsatta för brott, det vill säga "målsägandeförhör.

ÅLDER	3 år	4 år	5 år	6 år	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	Antal
Flicka				3	6	5	2	7	10	17	14	18	9	4	3	3	101
Pojke			3	1	2	4	7	4	8	14	3	17	3	4			70
ANTAL			3	4	8	9	9	11	18	31	14	35	12	8	3	3	171

Figur 8: Tabellen visar antal genomförda förhör, fördelade på kön och ålder.

NÄRVARANDE VID MEDHÖRNING	ANTAL
Barnförhållningsledare- polisen	171
Målsägandebiträde	83
Särskild företrädare	52
Försvarare	4
Åklagare	99
BUP	12
Socialtjänst:	
Berg	14
Bräcke	2
Härjedalen	2
Krokom	21
Ragunda	3
Strömsund	7
Åre	2
Östersund	59
Annan kommun	5

Figur 9: Tabellen visar hur parterna närvarat i medhörning i de 171 förhören som hållits. Barnen har till exempel företrätts av ett målsägandebiträde i 83 fall eller en särskildföreträdare i 52 fall. I fyra fall har en försvarare närvarat.

Den som följer barnet

DEN SOM FÖLJER BARNET	ANTAL
Trygghetsperson	51
Vårdnadshavare	100
Särskild företrädare	7
Socialtjänst	1
Ej angivet	19
ANTAL	178

Figur 10: Tabellen visar vem som följt med barnet till förhör. En trygghetsperson kan vara en personal från skola/ förskola, någon som barnet känner sedan tidigare och är trygg med. En trygghetsperson eller en vårdnadshavare sitter aldrig med vid förhör.

Förhörstider

FÖRHÖRSTIDER	ANTAL
Inom 2 v	25
Mellan 2–4 v	39
Efter 4 v	84
Tidsangivelse saknas	23
ANTAL	171
Av de 171 förhören utgör:	
Kompletterande förhör	14
Remissärenden, från andra län	18

Figur 11: Tabellen visar inom hur lång tid efter anmälan som barnförhöret har hållits. Nästan 15 % av förhören har hållits inom angiven riktlinje, det vill säga inom två veckor.

Enligt riktlinjer i "Åklagarmyndighetens handbok för barnförhör", bör förhöret hållas senast inom 14 dagar från det att anmälan skett. Endast undantagsvis och om det föreligger särskilda skäl, bör förhöret hållas senare än 14 dagar.

Förhörets längd

FÖRHÖRETS LÄNGD	ANTAL FÖRHÖR
0 - 30 min	33
30 - 60 min	69
1 h - 1,5 h	50
1,5 h - 2 h	10
2 h - 3 h	8
Ej angivet	1
ANTAL	171

Figur 12: Tabellen anger en ungefärlig förhörstid som de 171 förhören har haft. Därutöver tillkommer planeringstid och tid för efterarbete för förhørsledare och övriga samverkande parter.

Förhör som föregåtts av samråd

FÖREGÅTTS AV SAMRÅD	ANTAL
Ja	111
Nej	60
ANTAL	171

Figur 13: Av de 171 förhören har 111 förhör föregåtts av samråd. Bland de övriga 60 förhören finns förhör med vittnen, misstänkta och förhör som har hållits på remiss från andra län.

Resultat av undersökningar, stöd och utredningar

Undersökningar, BUM/ Kvinnokliniken

Redovisad statistik visar att nio barn som haft ett ärende vid Barnahus samråd har undersökts av BUM och/ eller Kvinnokliniken.

I fyra fall av misstänkta sexuella övergrepp, har BUM och Kvinnokliniken tillsammans genomfört undersökningen av målsägaren på Barnahus.

I två fall av misstänkta sexuella övergrepp har BUM genomfört undersökning på barnmottagningen/ barnavdelningen.

I tre fall av misstänkt misshandel har BUM genomfört undersökning på barnmottagningen/ barnavdelningen. Ett av dessa ärenden har haft koppling till hedersrelaterat våld och förtryck, HRVF.

Stöd och behandling, BUP

Statistiken visar att personal från BUP har suttit på medhörning vid elva förhör. Barnhabiliteringen har suttit på medhörning vid ett tillfälle.

Det finns ingen statistik att redovisa kring de barn som varit aktuella vid samråd, ifall de har erbjudits stöd och behandling hos BUP, inte heller ifall de haft en pågående kontakt där.

Juridiska utredningar

Enligt samverkansavtalet ska det i verksamhetsberättelsen framgå uppgifter om hur många ärenden där beslut i åtalsfrågan har fattats inom tre månader. Någon sådan statistik har inte gått att inhämta varför det inte går att redovisa.

Sociala utredningar

Enligt samverkansavtalet ska det i verksamhetsberättelsen framgå uppgifter om hur många ärenden där utredningar enligt 11 kap 1 och 2 §§ SoL har avslutats inom fyra månader. Någon sådan statistik har inte gått att inhämta varför det inte går att redovisa.

Budgetuppföljning

Bokslut Barnahus 2022	
Intäkter	
Externa Regionen	595 696
Externa Polisen	36 000
Externa kommunerna	304 998
Östersunds kommuns del	290 700
Tidigare års intäkter	468 224
Summa intäkter	1 695 618
Kostnader	
Personal	-755 072
Handledning/Fortbildning	-23 495
Kontoret	-12 239
OH kostnader	-84 000
Lokaler	-301 079
Städning	-65 000
Inventarier	-12 176
Datakostnader	-10 607
Enhetsspecifikt	-41 699
Verksamhetsmedel	-13 159
Summa kostnader	-1 318 526
<i>Resultat - överförs till år 2023</i>	<i>377 092</i>

Redovisat av Östersunds kommun, Social- och arbetsmarknadsförvaltningen, Mona Dahlström

Planering av ekonomiskt överskott

Det ekonomiska överskottet önskas användas till fortsatt utveckling av informationskanaler till barn och unga. Det kan handla om att föra ut information till exempel genom Barnahus hemsida. Det kan vara information som riktar sig till personal som arbetar med barn och unga och till allmänheten.

Resultat och analys

Med utgångspunkt från varje, enskilt barns bästa som har kontakt med Barnahus Jämtlands län, är det viktigt att påminna om syftet med barnahusverksamheten och dess målsättning.

Enligt samverkansavtalet är syftet med Barnahus att:

- erbjuda barn som misstänks vara utsatta för vålds- och sexualbrott ett omhändertagande och stöd som är anpassat till barnets behov.
- höja kvaliteten på de sociala och medicinska utredningarna samt på brottsutredningarna. En kvalitetshöjning ska bidra till ett säkrare underlag för nödvändigt stöd samt till att fler brott mot barn/ ungdomar lagförs.

Verksamhetsmålen för Barnahus Jämtlands län är att:

1. intentionerna i barnkonventionens artiklar 1, 2, 3, 12, 19, 34, 39 och 40 ska uppfyllas.
2. tillförsäkra att ett misstänkt utsatt barn behandlas så skonsamt som möjligt bland annat genom ett minskat antal kontakter med professioner.
3. tillförsäkra att barnen erbjuds en rättssäker, snabb och samordnad process med rätt till kontinuerlig information samt att barnet ges möjlighet att uttrycka sin uppfattning och åsikter i den utsträckning och på det sätt som hans eller hennes mognad medger.
4. barnet och familjen erbjuds adekvata social- och psykologiska kris- och behandlingsinsatser så snart det är möjligt.
5. barnet skyndsamt undersöks medicinskt och i första hand i Barnahus lokaler.
6. brottsutredningarna ska kunna slutföras mer skyndsamt och med höjd kvalitet samt att fler brott ska lagföras.
7. socialtjänstens utredningar ska kunna slutföras mer skyndsamt och med högre kvalitet.
8. verksamheten bidrar till att höja kompetensen inom ämnesområdet hos personal som i sina yrkesverksamheter kommer i kontakt med barn.
9. verksamheten bidrar till en ökad kvalitet i respektive myndighets handläggning.

Verksamheten utvecklas gradvis

Sammantaget kan sägas, att planerade aktiviteter för verksamhetsåret 2022 och de fem utvecklingsområdena som angavs i verksamhetsberättelsen för 2021 delvis har uppfyllts genom att;

- polisens samordnartjänst tillsattes i maj 2022.
- dokumentet "Rutiner och riktlinjer för Barnahus Jämtlands län" nu ska redovisas för styrgruppen under våren 2023.
- att en filial till Barnahus har byggts upp under hösten 2022 och är lokaliserad i polisens lokaler i Strömsund.
- att samordnare under hösten 2022 besökte socialtjänsterna och lokalpolisen i länet för att utveckla samverkanformer samt informera om barnahusverksamheten och dess syfte.

Förändringar i lagstiftningen har så klart påverkat barnahusverksamheten och kommer fortsatt att göra det. Till exempel infördes under 2022 ett särskilt brott för hedersförtryck i brottsbalken och det tillkom straffskärpningar och ändringar i sexualbrottslagen. När det gäller barnfridsbrottet som infördes 2021, så har detta blivit en vanligt förekommande brottstyp i de ärenden som tas upp på samråden.

Lagstiftningen har tydligt skärpt synen på barns utsatthet. Det är därför angeläget att barnahusverksamheten i enlighet med barnkonventionens artikel 39, kan erbjuda rätt stöd och behandling så snart det är möjligt. Socialtjänsten och BUP har ett särskilt ansvar i den delen som utgör det så kallade "Det fjärde rummet".

Samråden syftar till att skapa förutsättningar för en samplanering, både kring barnets rättsliga och sociala situation. Bedömningen av vad som är barnets bästa och barnets behov ska alltid vara vägledande. Något som återkommande lyfts från samverkande parter är att det inte är möjligt att boka in tidpunkt för barnförhör vid samråden. Ytterst riskerar barn att fara illa när det blir fördröjningar och polisens och socialtjänstens utredningar går i otakt.

De 190 polisanmälningar/ ärenden som tagits upp vid samråden, har uteslutande tillhört polisens arbetsgrupp "Brott i Nära Relation" (BINR). Samordnare för en dialog med polisen om att det troligen finns fler ärenden med barn i målgruppen för Barnahus, som handläggs av andra arbetsgrupper inom polisen och i nuläget aldrig kommer till samråden. Samordnare har uppmärksammat, att i vissa fall hålls förhör med barn som inte tillhör målgruppen eller finns i ärenden som inte har föregåtts av samråd. Detta innebär att alla barn som tillhör Barnahus målgrupp inte får tillgång till det stöd och de insatser som verksamheten ska erbjuda. Det är också oklart hur samverkande parter inkluderas i dessa förhör.

I verksamhetsmål 3 anges att barnahusverksamheten ska "tillförsäkra att barnen erbjuds en rättssäker, snabb och samordnad process med rätt till kontinuerlig information samt att barnet ges möjlighet att uttrycka sin uppfattning och åsikter i den utsträckning och på det sätt som hans eller hennes mognad medger."

Med hänvisning till de nio verksamhetsmål som anges i samverkansavtalet behöver verksamheten utvecklas när det gäller:

- att verka för att tidsboka barnförhör redan vid samråden.
- att barnahusverksamheten ska omfatta hela den målgrupp som anges i samverkansavtalet.
- att tydliggöra hur BUP arbetar med stöd, behandling och bedömningssamtal vid misstänkt brott mot ett barn.
- att tydliggöra hur socialtjänsten arbetar med skydd, stöd och insatser vid misstänkt brott mot ett barn.

